

Nro. 26.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Septembernek 27-dik napján 1796-ik
esztendőben.*

Német Országban.

Frankfurtból Sept. 13-kán. Minekutánna ezen hónap 7-kén dél után, a' *Jourdán* tábora, *Nidda Michelnáu* és *Unterschmitten* között táborba szállott volna, azonnal az egész környékben minden felé, tsak nem le fizethetetlen *Contributziot* vetet-tenek a' lakosokra a' *Frantziák*, más napra kelve pedig irtoztató bujaságot vittenek véghez, a' melly alkalmatossággal leg többet *Nidda*, *Michelnáu*, *Unterschmitten*, *Borsdorf*, *Hejsznisa*, *Oberwiddersheim*, és több más helységek szenvedtenek; *Lesberg* kis várossa, *Glashütten* nevezetű falúval együtt fel-gyujtattatván, hammúvá tétetett, a' *Lesbergi* Pap pedig 25 Polgárokkal egyetemben

irgalmatlan, és kegyetlen dühösséggel ölettetett meg. — A' *Jourdán* ezen tábora 8-ban fel-szedvén a' sátorfát, a' *Lánus* vize felé vette a' maga úttyát, a' melly napon a' Gen. *Jourdán* és *Lefevre* fő kvártéljai *Buzbachba* vóltanak. — A' Frantziák *Commissariussa Dubreton*, *Wetteraura* is hallatlan nagy *Contributziot* vetett, azon nagy tábornak fele része pedig, a' melly az *Austriaiakkal*, Sept. 10-kén *Windeckennél*, *Hanautól* két óránnyira meg-ütközött vala, 12-dikben *Friedberg* felé indúlt utra, holott Sept. 12-ke estvéjén, a' *Károly* Hertzeg fő kvártélja vala, a' melly onnan 13-ban *Usingenbe* tétetett által. — A' Frantziák 12-ben *Johannisberg*től fogva *Nauheimnál* *Wetzlár* felé egészen *Giefzenig* vóltanak le-telepedve. — A' Gen. *Jourdán* táborát, most mintegy 20,000 emberekből állani tartják, a' melly hogy kevés idő alatt, újra ki fog állani a' tsata piatzra, azt hiszik. —

Máintz mellett, *Ginszheimtől* nem messze, Sept. 8 és 9-ke között való éjtszaka, a' *Hochheimnál* és *Biberichnél* való fekvéseket a' Frantziák oda hagyták; 9-ben pedig a' *Máintzi* garnison, *Wisbaden* felé nyomúlt-ki. — Hasanlóképpen Sept. 10-kén a' *Rénus* mellyékin *Finten* mellett való fekvéseket is oda hagyták a' Frantziák, a' melly napon, a' *Heszendarmstadt*i truppok, *Maintzból* *Manheim* felé indúltanak utra.

Az alatt az idő alatt, a' mig a' Frantziák *Maintzat* bé-rekefztve tartották, a' Frantziák magokat tsendesen viselték, és sem sántzokat nem hányattanak, sem pedig egyéb ostromláshoz való készületeket nem tettek. — A' várbelieknek pedig, a' vaján kívül, semmiben egyébben szükségek nem vólt, a' katonaságnak is, 9 hónapokra való lisztye és husa vala el-téve.

Azon alkalmatossággal, mikor a' Frantziák *Königsteinből* el-mentenek vólna, vigyázatlanságból egy *Mina* (föld alá rakatott puska por) fellobbanván, 20 *Minákat* kefzítő Frantziákat vetett fel és szaggatott széjjel. — Ezen *Frankfurti* levél szerént, a' Frantziák mind *Königsteinből*,

mind pedig *Kronbergből*, a' most meg nevezett szerentsétlenségeken kívül, szerentsésen húzták vissza magokat.

A' *Jourdán* tábora felől, egymás rendbéli privat levél azt hirleli, hogy az a' *Lanus* vize háta megett volna le-telepedve, a' kinek veztsége postására, kemény erő indittatott volna utra, és hogy azon tábort, *Károly* Hertzeg egy kis corpussal tartaná szemmel és tartoztatná. — *Károly* ö Kir. Hertzega a' fő armádiájával, a' végett tart *Svévia* felé, hogy a' Gen. *Moreau* tábora szárnyára tsapván, ötet a' maga vissza húzásában meg-akadályoztassa. *Moreau* pedig vele szembe nyomúl.

A' *Maintzi* Sept. 13-kán költ levelek azt hirlelik, hogy a' Frantziák a' mi *Ingelheimnél* lévő forposztyainkra igen nagy erővel ütven réá, öket *Finthen* felé nyomták volna vissza, a' melly alkalmatossággal, a' *Barkó* regimentiből Kapitány *Bartsai* 30 köz huszárokkal, az ellenség 200 lovasaira hajtván, ezeket meg-futamtoita, a' kik magokat *Seltz* várossán keresztül kéntelenítették nek vissza húzni. — Gen. *Marceau*, *Zollhausennél*, *Limburgtól* egy órannyira telepedett-le.

A' *Frankfurti* Sept. 15-kén vett tudósításunkból azt olvassuk, hogy *Károly* ö Kir. Hertzega, 14-ben, *Usingenből* a' maga fő kvártélját *Weilmünsterbe* tette volna által, és hogy *Frankfurtban* olyan értelmű hirdetést tétetett volna közönségessé; hogy a' töllek el-vitetett kezeseknek vissza váltások, vagy az azokon való segittés végett, pénzt, vagy pedig *Vexel* tzedülákat, az ellenséghez által ne küldgyenek, mert ha rajta fognak találatni, nemtsak hogy az által küldeni akaró summa confiscaltatni fog, hanem e' mellett, azok is, a' kik e' féleket fizetnek, vagy pedig akár mi egyéb féle úton módon, abban segedelműl lésznek, két annyinak le-fizetésére fognak kényszerítettetni, és a' környülállásokhoz képest, árestommal, vagy más keményebb büntetéssel meg-büntettetni.

Hanauból Sept. 16-kán. Éppen most tudósítátunk az iránt, hogy az Austriaiak *Limburgba* bé-mentenek, a' mi szomszédságunkba pedig, ide mintegy más fél-óránnyira, *Rosdorfnál* az Austriaiaknak 1500 emberekből álló reservába való seregek fekütt, a' melly 15-dikben a' maga fekvő helyéből fel-kelvén, elé felé vette a' maga úttyát.

Bámbérgből Sept. 17-kén. Hogy a' Frantziák újjolag közelittenének mi hozzánk, annak a' hire tegnap előttől fogva igen erőssen el-terjedett valami közöttünk, a' melly hir felöll, hogy annál bizonyosobbat lehessen tudni, Sept. 15-kén, 10 óra tájban, *Norimbergából* annak ki-tanulása végett, egy hadi tisztet küldettenek vala ki, a' ki *Roth* nevezetű kis városotskáig úgy utazott, hogy sohólt egy Frantziát sem láthatott, de ott ő is annak hallotta-meg a' hírét, hogy *Bleinfeldbe* valamely Frantzia sereg fekünnék, mellynek annál bizonyosobban való meg-tudhatása végett, egy stafétát rendelvén ki, ez által, az iránt tudósított, hogy *Bleinfeldben* 2000, a' környékében pedig 14000 Frantziáság fekünnék, a' melly a' *Moreau* táborától el-szakasztotván, hogy merre fogja venni a' maga útját, azt még nem tudják. Né-künk pedig az a' hir szolgal leg nagyobb nyugodalmunkra, hogy Generál *Nauendorf* 13 vagy 14000 emberekből álló lovassággal állana *Bleinfeld* és *Roth* között, a' melly lovasságot a' mi oltalmunk kö falául tarthatunk.

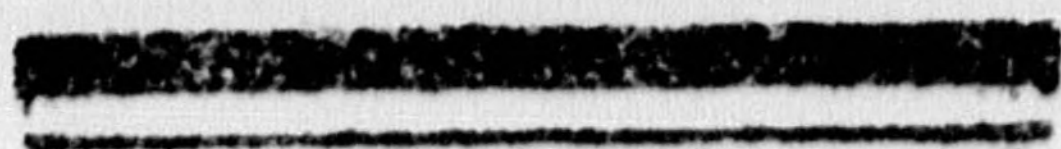
Wetzlárból Sept. 15-kén, nagy örömmel irnak az iránt, hogy ők a' Frantziák kezekből kiszabadúlhattának, a' kik hogy magokat vissza fogják húzni, már azt a' *Wetzláriak* Sept. első napján gyanították vala. Sept. 8-káig a' Frantzia ártilléria, bágásia hordásának szünete nem vólt mind addig, mig a' Frantzia tábor fő Generálja *Jourdán*, a' Frantziák hadi Commissariussának, *Gouthiernek*, az iránt nem irt, hogy ő magát kéntelen vissza húzni, annakokáért őllyan rendelkezéseket tégyen, hogy a' vissza térő tábornak, az eleség dolgában szüksége ne légyen, és a' szükség

valahogy prédálásra való alkalmatosságot ne adjon néki. — A' *Jourdan* levele e' képpen vólt írva: engemet egésszen meg-vertenek; én akartam az ellenséget meg-verní, de ő engemet meg-előzött. A' *Jourdan* tábora 9 és 10-dikben érkezett vala meg *Wetzlárba* a' hol a' Gen. *Jourdan* fő kvártélja vala, 11-dikben pedig Gen. *Jourdan* el-men-vén *Wetzlárból*, 12-ben a' tábora is utánna ment.

Hadi Történetek.

A' 77-dik szám alatt ki-adott *Bétsi Udvari* Diárium mellé, azon hivatalbéli különös tudósítás (*Extrablatt*) ragasztatott, hogy *Károly* ő Kir. Hertzegsége, még mind az ellenség üzésiben foglalatoskodik. — A' *Lindenholtshauseni* Sept. 17-kén költ tudósítása szerént ő Királyi Hertzegségének, F. M. L. Gr. *Sztárait* a' F. M. L. *Kray* segittségére *Wetzlár* felé 13-ban küldette-el ő Kir. Hertzegsége, a' honnan az ellenség más nap ki-üzettetésén, a' *Lánus* vizén túl nyomattatott, a' kinek emberei közül sokan fogságunkba estenek, a' mi vitézeink pegig *Wetzlárt* el-foglalták.

Az ellenség úgy akart, hogy *Giefzen* városát a' mi vitézeinktől újra el vegye; de a' mi trupjainknak jó magok viseletek, a' segedelemnek, a' maga ideiben való meg-érkezése, és a' könnyű truppoknak a' *Lánus* mellyékin fel-felé, az ellenség tábora bal szárnya nyomására való ki-küldetése által, az ellenség a' maga tzélja elérésében meg-akadályoztatott. — Úgyan ezen a' napon indúlt utra ő Kir. Hertzegsége is *Usingen* felé, hogy a' környülállásokhoz képest, onnan *Weilburg* vagy *Limburg* felé vegye a' maga útját. De minekutánna ő Kir. Hertzegségének az esett vólna értésére, hogy az ellenség a' maga *Limburgnál* és *Dieznél* fekütt erejét, a' *Zollhauseni* tetökre vitte vólna által, F. M. L. *Hotzét*, a' maga osztáljával *Weilburg* felé küldette-el, ő Kir. Hertzegsége pedig, *Münster* felé nyomúlván, F. M. L. *Neunak* olyan rendelést adott által, hogy ő, a' maga kolonnéjával, *Schwalbachtól* *Kirchberg* felé nyomúljon elé.

Gen. *Spiegelberg* a' maga avantgardájával Sept. 15-kén, a' végre ütett vala az ellenségre, hogy annak ereje nagyságát ki-tanúlhassa, maga meghatározását probára vegye; de minthogy az ellenségnek kemény ártillériája vala magával, a' kemény tsata után, a' Gen. kénytelenítettett magát visszahúzni, mindazonáltal ő Kir. Hertzegsége, még azon az estve, a' maga mellett lévő truppokat, az ellenségtől elfoglalt hegytől, egy ágyú lövésnyi messzeségre telepítette-le, maga pedig fő kvártéljba, *Oberweyerbe* szállott-bé; de az ellenség 16-dikban, a' tőle elfoglalt hegyeket elhagyván, ismét a' *Limburgi* és *Diezhez* tartozó térségen szállott táborba, a' kit a' mi vitézeink mindenütt nyomba kergetvén, tőle a' *Limburgi* hegyeket elvették, az ellenséget a' *Lánuson* keresztül nyomták, *Limburgba* és *Diezbe* is a' mi vitézeink bé szálván, mind a' két hidat elfoglalták. — Mind az ágyúzás, mind pedig az apró puskákkal való lövöldözés, a' *Lánus* túlsó mellyékin, főképpen pedig a' *Limburg* külső várossában igen kemény vólt, a' melly egészen estvig tartott, a' honnan mind a' két részről való vesztségnek nem kisdednek kell lenni, mellyet akkor hirtelen számba se lehetett venni.

Más részről pedig, a' *Moreau* táborának majd elé, majd pedig hátra való húzásából ki nem lehet azt tanulni, hogy az ellenségnek mi legyen a' tzielja. — Legelőbb úgy tettzet, mintha *Neuburnál* a' *Dunán* keresztül akart volna menni; de a' maga seregét megfordítván, a' Fegyver Tarmester *Latour*, *Badenhausenben* Sept. 19-kén költ tudósittása szerént, a' maga trupjait *Aicha*, *Schrobenhausen* és *Neuburg* között gyűjtötte öszve. — Eddig elé, a' két tábor között, majd minden nap kemény ütközetek mentenek véghez, a' melly alkalmatosságokkal, az ellenség 1500 embereit fogóságunkba ejtette, és e' mellett egy kassáját is elvesztette.

F. M. L. *Fröhlich* olyan tudósittást küldött-bé, hogy ő is az ellenséget 17-ben meg-támod-

ván, jól meg-verte, 230 embereit el-fogta, a' melly tudósítása mellé még azt ragasztja, hogy a' maga probájának következésit vólta képpen ez uttal azért nem irhatja-meg, mivel mind a' *Wolff* és *Graffen* Generálok mind pedig az Obertlieutenant *Ratikevich* tudósításokat még nem vehette vala; de annyit tsak úgyan irhat, hogy az ellenségnek ottan állott egész táborát egymástól szerte széjjel verte. —

A' *Károly* ö Kir. Hertzegsége *Hundsangelből* Sept. 18-kán, Császári könnyü lovas Kapitány *Kölbel* által küldött tudósítása szerént, az ellenség a' *Lánus* mellől el-kergettetett, a' *Montebauer* és a' *Rottenhani* tetöket, a' mi vitézeink magoknak el-foglalták, és *Ehrenbreitstein* az ostrom aloll már tökéletesen fel-szabadúlt.

A' *Manheimi* kommandirozó F. M. L. *Petráschnak* ö Kir. Hertzegsége azt parantsolta, hogy azon várbeli őrizetnek egy részével, a' *Bruchsal* mellett, Gen. *Scherb* alatt való Frantzia seregre üssen réá, az utánn pedig a' Gen. *Moreau* háta felé nyomúljon. — Az ellenség a' most említett F. M. L. érkezéséről hirtelen nem tudósittatván, éjfél tájba kényszerítettett magát nyakra före *Rastad* felé vissza vonni, és *Bruchsalba* egynéhány munitzios szekereit, lifzt magazinumjait magától hátra hagyni. — De ezen történetről nem sokára egy tellyesebb hivatalbeli tudósítás fog ki-adattatni, mellyet mi is, a' mi É. Olvasóinkal, azonnal közölni el nem múlatunk.

A' Feldmarschal Gr. *Wurmser* alatt lévő Cs. K. tábornak probái felöll, a' *Mántuai* Sept. 13-kán költ tudósítások szerént, mostan ezen hivatalbeli tudósítás adattatott ki, hogy a' Cs. K. tábor Sept. 11-kén *Legnánónál* egészen mozgásba vólt, azért, hogy *Sanquinetton*, és *Castellanon* keresztül *Mántua* felé nyomúlhasson-elé. — Az avantgardét, a' melly a' fő tábortól 2 óránnyi messzeségre vala, F. M. L. *Mészáros* és Gen. *Otto* vezérlették, a' melly midön *Céria* környékibe jutott vólna, az ellenségnek egy 600 emberekből álló seregétől,

a' melly *Véronából* jött vala ki, és a' mellyet *Bou-naparte* vezérel vala, keményen meg-támogatott, olyan ravalzsággal elvén egyfizersmind az ellenség, hogy a' maga katonáit azon helységbe lévő házokba bé-rakta. — De a' mi vitézeink, az ellenségnek kemény szívvvel ellent állottanak, és a' mellett, a' falúra réa-ütvén, az ott lévő katonákat, az ellenségnek nagy kárával ki-verték, és arra kényszerítették őket, hogy magokat *Véronába* nyakra före húznák vissza. — Ezen alkalmatossággal a' Cs. K. truppok 872 embereit fogták-el az ellenségnek, a' kik között 1 Oberstlieutenánt, 12 tisztek vóltanak, és e' mellett 7 ágyújokat nyerték-el prédába. — Az ellenség ellent állásán e' képpen erőt vévén a' mi vitézeink, ámbár sok akadályok között, de még is mind elébb elébb nyomúlván, *Mantuához* szerentsésen meg-érkeztenek, és magokat a' várbeli őrizettel a' végett egyesítették, hogy a' magok munkálkodásokban továbbra is élé-mehessenek. — De az ellenség, a' mint azt a' *Mantuai* Sept. 13-kán irt levelek hirlelik, azon napnak dél előtti 10 óra tájjában, a' *Mantua* vára alatt, úgymint *Formigosa*, és a' *Sz. György* nevezetű külső város között fekvő Cs. K. táborra ütni bátorkodott, a' mellyel Feldmarschal Gr. *Wurmser*, szokott nagy bátor szívűséggel szembe szálván, a' Cs. K. truppok az ellenség serégére úgy annyira réa ijesztettének, hogy az, magát leg nagyobb rendeletlenségben kényszerítettett vissza húzni. — A' mikor ezen tudósítás utra indittatott, még akkor az ütközetnek nem vólt vége, hanem a' Cs. K. truppok az ellenséget továbbra is kergették, és tsak addig elé is, 1500 többnyire Frantzia gránátiros fogjoknál többen vitettettének *Mantuában*. — A' mi vitézeink ártillériája, az ellenség táborába igen nagy kárt tett, és sok Frantzia testekkel borította-bé a' *Márs* mezeit, a' melly tábortól, a' Cs. K. truppok ezen tudósításnak útra való erefztése előtt, 10 ágyúknál többet, és ezek mellett sok munitziós szekereket vettének-el prédába. — Minthogy pedig, a' mint fennebb is jelentetett, ezen tudósít-

lásnak útra való botsáttásakor a' tsatának vége nem vólt, az az utánn következett, és bizonyosnak tettző szerentséjéről a' mi vitézeinknek, azoknak környülállásokat le-iró hivatalbeli tudósításra méltán várakozhatunk.

Batáviai Respublika.

Hágából ezen hónapnak 6-kán azt irják: hogy Gen. *Beurnonville*, a' *Párisi* Directoriumtól bizonyoson óllyan parantsolatot vett vólna, hogy az *Ehrenbreitstein* meg-ostromlására való kommandot a' kezihez vegye. Minthogy pedig Gen. *Beurnonville*, az északi, és a' Batáviai armádiáknak is fő vezére, az az iránt való meg-egyezésit, minekelötte útra indúlt vólna, a' Batáviai Nemzeti Gyűllésnek is leg elebb meg kívánta nyerni, a' mellyet, a' Nemzeti Gyűllésnek Sept. 2-kán tartott ülésiben meg is nyert, meg-engedvén nékie egyszersmind azt is, hogy a' Frantziáknak segedelembenbe adó corpusnak egy részit, mintegy 25000 Batáviai zsoldon elő embereket. magával együtt el-vigyen. Mellyre való nézve Gen. *Beurnonville* *Hágából* már *Déventerbe* azért ment-el, hogy az ezen a' nyáron táborban ottan fekvő katonaságot maga mellé vegye. — E' mellett a' Nemzeti Gyűllés azt is meg-engedte, hogy a' Batáviai truppoknak az a' része, a' melly *Nimwégen* mellett, és tovább a' határ széleken táborozott, *Niederheim* felé útra indittathassa. — Ezen truppok felöll némelleyek úgy vélekednek, hogy velek talám a' *Düsseldorfba* fekvő Frantzia vitézeket akarnák fel-váltani.

Azok a' Frantzia truppok, a' mellyek *Kliviába* vagynak, a' *Máás* és *Sámbré* vize mellett lévő táborhoz húzzák magokat. — A' Gen. *Daendels* alatt lévő Fr. truppokat, a' mellyek a' *Hollandiai* truppokkal együtt külömbkülömbféle tzélra indittattanak utra, mintegy 20,000 emberekből állani mondják.

A' *Batáviai* Respublikában találtató 'Sidok állapotja meg-jobbittatása felett hozott végezé-

sével a' Nemzeti Gyűlésnek, azon Nemzet nints annyira megelégedve, a' mint azt előre lehetett volna képzelni, mellynek oka talám a' lehet, hogy a' Rabbinusok a' magok állapottyak megváltozások iránt való nyughatatlanságokat kijelentették, és a' mint már most észre lehetett venni a' 'Sidoknak, a' Nemzeti Gyűlésbe bé-adott Instantziájok, nem az egész 'Sidoságé, hanem annak tsak egy kisded részéé vólt. — A' 'Sidok állapottyak megjobbittatások mellett leg inkább az *Amsterdami* Repraesentansok szollottanak, a' melly városban egyedül, majd fél annyi 'Sidoság lakik, mint az egész *Batáviai* Respublikában a' mennyi találtatik, a' minthogy az *Amsterdami* 'Sidoság számát 50,000 re vetik.

Olasz Ország.

Triestből Sept. 19-kén e' képpen irnak: Itten tegnap előtt egy *Expressus* menvén kerefztül, a' melly *Velentzéből* érkezett vala meg ide; magával azt a' hirt hozta, hogy minekutánna Feldmarschal Gr. *Wurmser*, a' Frantziákkal egynéhány izben kemény és véres ütközetet tartott volna, végtére magát a' *Mántuai* várban lévő katonasággal egyesítvén, az ellenséget erőssen megverte. — A' *Wurmser* katonái úgy tették, mintha a' várbeli őrizettel együtt, elakartanak volna futni, a' mellyel tsak a' Frantzia seregeket akarták magokhoz közelebb tsalni, melly szerezént midön a' Frantzia tábor töllek tsak egy ágyú lövésnyire lett volna, neki rohanván a' Frantziáknak, a' Gen. *Augerau* lovasságát egélfzen öfzve lövöldezték és vagdalták, a' kik pedig a' Frantziák közül életben megmaradhattanak, azok *Véronába* futottanak, a' hová 3000, megsebessítettjeiknél többet elvittének. — A' *Wurmser* ezen szerentsés ütközete pedig ezen hónapnak 15 és 16-kán történt.

Insbruckból Sept. 13-kán. Ide tegnap 250 Frantzia fogjokat hoztanak 1 Májorral, két más Tisztekkal, és 2 hordó pénzel együtt, mellyet a' Frantziáktól vettenek el a' mi vitézeink prédába,

a' harmadik hordó pénz pedig, a' mi vitézeinknek adattatván vitézségek jutalmául, abból úgy meg-pénzezték magokat, hogy ezen katonak közül egy sinsen őllyan, a' kinek leg alább is 600 forintja ne vólna a' 'sebibe, a' kik a' városon szerte széjjel járván, a' magok ezüst pénzeket, minthogy azt hordozni nehéz, aranyba kívánják fel-váltani. — A' fogságba esett Fr. köz katonák az ürels *Tzukthausz* épületibe rekesztettettek, elvivén elébb onnan Sept. 10-kén az ott fogságba vólt 80 gonosz tévőket *Kárinthiába*. — A' Frantzia fogoj tiszteknek meg-engedtetett úgván a' városban szabadon szerte széjjel jární, de úgy, hogy ő réájok is az *Ordonanz* szemmel vagyon. — Ezen Fr. fogjokat innen *Stiriába* akarják által költöztetni. — Ide tegnap *Botzenból* az a' hir érkezett-meg, hogy Gen. *Wurmser* a' Frantziákat *Véronánál* keményen meg-verte, és hogy a' tsata piatzon 13,000 Frantziáknál többen maradtanak vólna halva. — A' *Tirolisiákat* a' magok hazájok oltalmazására, a' Király, a' vallás, és a' haza szeretete ismét fel-buzditotta.

Midön a' Frantziák *Bregentzbe* bé-mentenek vólna, az egész vidékben mindenünnen el-futván az emberek, tsak egyetlen egy görbe és dolgát folytató emberre találtanak, a' kit a' Frantziák tisztye, az iránt kérdezvén-meg, hogy ő is a' többivel együtt miért nem szaladott vólna el? ezen kérdésre azt felelte: hogy ő azt hitte, hogy a' Frantziák is emberek, a' melly felelet a' Frantzia tiszteknek úgy annyira meg-tettzett, hogy azon görbe embert azonnal a' maga meg-tiszteltetésének jeléül, Ország követinek tették. — A' *Bregentzbe* való Kaputzinusokkal pedig a' Frantziák így jártak, hogy midön nekik ebédre az ételeket fel-akarták vólna vinni, egy tál tészta némü ételeket a' Frantziák el-vették, mellyet a' *Pater Guardian* meg-tudván, a' második fogásból egy tál Stokfist a' kezihez vévén, azt a' Frantzia kommandirozoknak maga vitte-el, ezt moudván. A' ti emberetek közül valamellyik, a' mi tészta

némű tál ételünket töllünk el-vették, én pedig úgy gondolkozván, hogy ezen tál Stokfist is jó szivel-meg-ennék ök, azért hoztam ezt ide, hogyha tettik üjjenek néki, és egyék meg, mert mi meg-határoztuk magunkba, hogy ha ma érettek egészen étlen nem maradunk is, többet ne együnk, hanem tsak a' mivel félig lakhatunk jól. — A' Quardiánnak ezen tselekedete a' Fr. Kommandansnak meg-tetzvén, magához hitta ötet ebédre, és a' maga katonáinak meg-parantsolta, hogy többször a' Kaputzinusokat a' magok ételektől meg ne fosszák. — Gözist a' Frantziák egészen fel-prédálván végtére azt adta valaki értékre, hogy egy parasztnak, még egy pár lova vólna az Istállójába, mellyre a' parasztot elé szollitván, azt parantsolták néki, hogy a' lovát mindgyárt elé vigye és által adja a' Frantziáknak, melyre a' Paraszt ezt felelvén, hogy mingyárt meg-lészen Uraim, a' mig a' Frantziák eszre vették vólna, addig a' Paraszt a' lovaival együtt elébb állott.

Insbruckból Sept. 15-kén. Gen. *Fröhlich* az ellenséggel újjolag öszve akarván tsapni, annak hire meg-érkezését ma várjuk. Ezen Generálnak a' *Dechaunál* való szerentséje is sokkal nagyobb vólt, mint sem azt az ember előre hitte vólna, mert az ide hozott, és innen *Stiriába* által vitetett fogjokon, 100 puskaaporos szekereken, a' mellyeknek mesterségesen való készületjeket mindenek bámúlva szemlélték, 600 szép lovakon, 80,000 kenyér portziókan, mellyeket requisitióban *Bavariába* tsikortanak vala fel, és 16 ágyúkan kívül, a' Frantziáknak 150,000 livrákból álló kész pénz kassájokat, és más fél milliomnyi assignatájokat vették-el a' mi vitézeink prédába. — A' mi vitézeinknek ezen győzedelmét a' még sokkal inkább ditsőségessé téfzi, hogy a' fennebb meg-nevezett prédát, az ellenség táborának közepiből hozták-ki a' mi vitézeink.

Frantzia Ország.

Az 500. szemeljeknek, a' *Belgiumi Papi Ren-*

deknek el töröltetésekről hozott végezesek, az Aug. 31-kén tartott ülésekben a' véneknek elő fordulván, azon végezés ott is helyben hagyattatván, az által törvénnyé vált. — A' *Belgiumi* Papok száma 8. az Apátzáké pedig 4. ezer. a' kik ámbár az irántok tett végezesek szerint gazdagon providaltassanak, és botsáttattassanak is el, de még is, telhetetlen Frantzia 'sák számára is marad az ő fundussokból egy néhány millió livra.

A' *Párisi* Sept. 3-kán irt levelek szerint, a' magok hiteket le nem tett Papok sorsa, most egy keveset jobbulni kezdett. — Frantzia Országban egy néhány rend béli okokból, ismét a' nép megszámlálásához kezdettenek, és a' *Strafsburgi* lakosokat fel-számlálván, 8678. férjfiakat, 10541. asszonyokat, 9925. fiú gyermekeket, 12496. leány gyermekeket, mind öszveséggel 41641. lelkeket találtak benne, ide számláltatván pedig azon, 1148. személjeket is, a' kik most onnan, a' magok hazájokat fegyverekkel szolgálják, a' *Strafsburgi* népesség most 42788. emberekből áll, a' hazájok oltalmazásában pedig 145-tön hóltanak meg.

Elegyes Tudósittások.

Feldmarschal *Wurmser*, a' *Mántua* felé való uttyában, az ellenségnek három egy mástól különböző seregeire találván, azokat Sept. 15. és 16-kán, *Cerea*, *Ronco*, és *Sanguinettonál* megverte, 2. Generalisokat el ejtette 3. pedig közüllök megsebesített, a' kik név szerint ezek, u. m. *Berthier*, *Rampon*, és *Masséra*. Ezen ütközetekben a' *Bounaparte* Adjutánsa is el-esett, *Bounaparte* pedig hogy hová lett, azt még tudni nem lehet. Ezen győzedelmei után, a' mint a' *Triesti* levelek írják, Feldmarschal *Wurmser* *Krémona* felé ment. — A' *Salzburgi* Sept. 15-kén irt levelek azt hirtelik, hogy a' Frantziák *München* környékétől is visszahúzták volna magokat. — A' *Londoni* kabinetben meghatározatott, hogy a' Parlamentum Oct. végén gyűljön öszve. — *Paine Tamás* *Párisból* egy levelet irt *Waschington* Praesidensnek,

a' mellyben egy néhány szemre vetéseket tett azon Tractatus iránt, a' mellyet *Anglia* az északi *Amerikával* már meg-határozott. — *Stuttgardba* a' Cs. K. Truppok bé szállottanak.

Mannheimből Sept. 15-kén. A' közelebb mult hetfü éjtszakáján az ide való örizetnek nagyobb része innen el-indult, a' mellynek helyibe, a' *Máintz*-ből jövő *Hessen Darmstadt*i egy néhány Bataillonok szállottanak-bé. — A' *Bruchsal* mellett fekvő Frantzia táborra, a' mi vitézeink ezen hónap 14-kén réájja tsápván, azt vissza verték, és annakutánna *Bruchsalba* ök szállottanak bé. — A' *Londoni* újabb levelek szerént, a' Spanyol követ, a' maga portékáit azért pakoltatta-bé, hogy azokkal együtt Spanyol Országba vissza mennyen.

A' *Regensburgi* Sept. 12-kén irt levelekből azt olvassuk, hogy Gen. *Fröhlich* és Hertzeg *Fürstenberg* tsaptanak vala, a' *Münchennél* álló Fr. táborra, a' mellyből 2000 részszerint le-apritottanak, részszerint pedig meg-sebessítettének, 1500. pedig el-fogtanak. — *Ingolstadt*nál is, a' miéinkek, nagy batorsággal réá tsápván a' Frantziákra, öket nagy károkkal vissza verték, és a' képpen a' várot az öfzrom aloll fel-szabadították. *Neuburgat* pedig a' Ts. K. Truppok szállották meg.

* * *

Ma, dél után 4. vagy 5. órakor egy hivatalbeli Tudósítás fog ki adatódni, mellynek rövid summája ebből áll, hogy Gr. Latour Cs. K. Generális egész Bavariából ki üzte a' Frantziákat.

* * *

A. Lehoczky Stemmatologia S. Status Regni Hungariae genealogice descripti P. 1. 1796 4to Találtatik itt Bétsben. *Doll Aloysius* Könyv árosbóltjában a' Sz. István Temploma piaczn.

* * *

Hogy a' közelebb tartandó Ország Gyűlésére nézve az önként való hadi Adományok, mellyek

ő Királyi Fő Hertzegsége M. O. Helytartónak buzdítására különös, és fő megelégedés szerint jó folyamotjokban vagynak, ne talántán tsüggenést szenvedni látzassanak, erre nézve közönsegesen jelentetik ez által, hogy azon önként való hadi Adományok, mellyek Magyar Országban a' fellyeb említett buzditástól fogva eddiglen bé ajánlottak, avagy ezentúl-is bé fognak ajánlatni, azon quantumból, melly a' jövő Ország Gyűlése végzése ereje szerént az ajánlókat érdekléndik, le fognak számláltatni.

J e l e n t é s.

Igen szivesen, és tartozó tisztelettel kértem vala én tavaly minden Tekintetes Nemes Vármegyéket, és Tit. Szolga Biró Urakat, hogy járásaikat, minekelötte *Magyar Ország Leirásának első Kötettye* ki nyomtattatnék, hitelesen leirva, akár deák, akár magyar nyelven, a' köz jónak előmozdításáért, és azon kívül illendő jutalomért meg küldeni ne terhelhetnének. A' kérdések, melylyekre feleleteket kértem, ezek valának: I. *Hogy hívják a' helységet?* II. *Magyarok é, Németek é, vagy Tótok lakossai, vagy pedig elegyesek?* III. *Kitsoda a' földes Ura?* IV. *Mitsoda Hiten, vagy Valláson vagynak? Melly faluk, és Városok fekszenek leg közelebb hozzá? és mennyire? Hány nyomásra, vagy ugar szerre van fel osztva határja? mit terem leg inkább középszerűen? Mivel bővelkedik, és minélkül szükölködik? végre hol árúlyák-el vagyonyaiikat? 's a' t'.* E' kérdésekre való feleleteket, meg nyertem némelley T. N. Vármegyéktől, és így a' magam munkájával egybe hasonlithattam, 's a' hol szükséges vólt, az ilyen hiteles tudósításokból a' Helységeknek leirását tökéletesithettem.

Már most a' második Kötet következik a' sajtó alá, mellynek nyomtattatása Decemberben kezdődik, előre jelentem tehát mindeneknek, hogy az *F.* betű után következő Helységeknek leirásait az *Ó,* és *Ö* betűig meg jobbithassam; mert ezeken a' betűkön kezdődő Helységek lesznek a' második Kö-

tetben. F. G. Gy. H. I. j. K. L. Ly. M. N. Ny.
 Ó. Ó. és a' kik jószágaikról, vagy Hazájokról va-
 lamelley dolgot bé iktatni kívánnak, akarattyokat
 tellyesithessem. Kérettetnek annakokáért minden
 jó Hazafiak, hogy e' fontos, szükséges, és hasz-
 nos igyekezetet lehetőképen előmozdítani, és tö-
 kéllesedéséhez segélleni ne terheltessenek: annyi-
 val inkább, mivel nékem minden helységeket sze-
 méllyesen el járnom lehetetlen; és így ha hiv tu-
 dósításokat nem nyerhetek, niints mód benne,
 hogy kinek kinek akarattyához, 's itéletéhez ma-
 gamat szabhassam.

A' melly hibák az első Kötetben elő fordul-
 nak, azokat a' negyedik Kötetnek végén, egy Tól-
 dalékban fogom helyre hozni, a' mint a' könyv-
 nek elő beszédgyében jelentettem. De már a'
 második, és több kötetekben örömet szereztem,
 sőt leg főbb gondomnak tartom, hogy a' jobbi-
 tásokat ki kerülhessem, és így mind a' birtokos,
 mind pedig a' vévő Urakra nézve, a' kívánt tzel
 bé tellyesítették. Ha pedig többszöri esedezé-
 seimre, és a' Felséges Királyi Helytartó Tanáts-
 nak két izbéli ajánlásaira, tudósításokat nem
 nyerhetek, lehetetlen, hogy közönségesen eleget
 tehessek mindeneknek. Mindazáltal a' kifogások-
 tól, szabad, és ment lészek, mint hogy eleget
 tenni erőm felett is törekedtem.

Bizom a' Tekintetes Nemes Vármegyéknek,
 és Tudósoknak hiteles segedelmeikhez, 's közön-
 ségesen a' jó Hazafiaknak nemes indulattyyokhoz;
 és a' kik igyekezetemet hasznos tudósításokkal
 segélleni fogják; én is munkámmal kívánok fá-
 radságokért kedveskedni, sőt a' nyert segedel-
 meket annak illő helyén ki is fogom nyomtat-
 tatni: a' ki tartozó hiv tisztelettel, és szolgálatra
 való készséggel vagyok, *Pesten* 2-dik September-
 ben 1796.

Vályi András,
 Pesti Universitásbéli Professzor.